

Protocol liturgie (bijzondere) diensten

Datum vastgesteld: 10 december 2020

Datum inwerking: 15 december 2020

Inleiding

De Hervormde Gemeente van Brandwijk is te kenmerken als een psalm-zingende gemeente. In de erediensten wordt daarom doorgaans gezongen uit de psalmbundel uit 1773. In het verleden en ook onlangs heeft de kerkenraad zich bezonnen op de vraag of er naast genoemde psalmbundel ook andere liederen gezongen kunnen worden in erediensten. Dit mede op basis van vragen die weleens gesteld worden bij bijvoorbeeld bijzondere diensten.

Dit protocol geeft weer welke ruimte er is om in de liturgie van bijzondere diensten andere liederen dan alleen de psalmen te zingen. Het protocol bestaat uit twee delen. Eerst wordt een kader gegeven. Vervolgens wordt aangegeven welke diensten de kerkenraad verstaat onder de bijzondere diensten. Tot slot wordt bij een aantal van deze diensten (zoals rouwdiensten) nog een aanvullend kader gegeven.

De kerkenraad heeft dit protocol in januari en juli 2025 geëvalueerd en aangepast.

Kader

De kerkenraad heeft zich bezonnen op de plaats van het lied in de erediensten. Zij stelt zich hierover op het standpunt dat er geen bijbels-principieel bezwaar is tegen het zingen van andere liederen dan psalmen in deze erediensten. Daarbij gaat het om liederen die 'bijbels verantwoord' zijn, ofwel zijn 'naar schrift en belijdenis'. Tegelijk wil de kerkenraad voorzichtig handelen ten aanzien van de liturgie en dat betekent dat er een aantal bijzondere diensten is bepaald waar ruimte is om naast de psalmen 1 of maximaal 2 andere liederen te zingen. In de overige diensten wordt gezongen uit de psalmberijming van 1773, aangevuld met de 'enige gezangen'.

Om te bepalen welke liederen binnen het kader 'bijbels verantwoord' passen, wordt een tweetal bundels gehanteerd. Deze zijn algemeen aanvaard als bundels die liederen bevatten die Bijbels verantwoord zijn. Dat zijn de bundels *Weerklank* en *Op Toonhoogte*. Daarnaast kunnen bij de bid- en dankdagdiensten en opening winterwerk ook de liederen uit de themamap van de HGJB gezongen worden. Wil een dienstdoende predikant in een bijzondere dienst toch een ander lied laten zingen, dan kan dat als het moderamen daarmee instemt. Bij voorkeur worden er Nederlandstalige liederen gezongen.

Wat betreft de muzikale begeleiding moeten de te zingen liederen zingbaar zijn met begeleiding van een orgel en kan er bij een bijzondere dienst (o.a. feestdag) muzikale bijdrage zijn van akoestische instrumenten (uitgezonderd slagwerk) samen met het orgel. Daarnaast is het mogelijk bij rouw-, trouw- en belijdenisdiensten dat er 1 of 2 liederen gezongen worden zonder orgelbegeleiding (dus alleen met begeleiding van akoestische instrumenten). Als er andere liederen gezongen worden, staan deze afgedrukt in het programmaboekje of worden deze geprojecteerd op de muur.

Bijzondere diensten

De diensten waarin ruimte is zoals geboden in het kader zijn:

- Rouwdiensten
- Trouwdiensten
- Belijdenisdiensten
- Doopdiensten
- Bid- en dankdag middagdiensten
- Opening winterwerk
- Diensten op de feestdagen: Kerst, Pasen, Pinksteren en Hemelvaart
- Dienst op Goede Vrijdag
- Diensten op oudejaars- en nieuwjaarsdag

Aanvullend kader

Voor een aantal diensten geldt, vanwege het bijzondere karakter ervan, nog een aanvullend kader.

Rouwdiensten

Een rouwdienst is geen ambtelijke dienst. De begrafenisondernemer heeft de leiding over de dienst, de predikant en ouderling zitten in de ouderlingenbank. De predikant doet de schriftlezing, spreekt gebeden uit en houdt de meditatie.

Als gemeenteleden geen bijzondere wensen hebben volgt de dienst een vaste liturgie. Als er wel bijzondere wensen zijn, biedt onderstaande een aanvullend kader. Daarbij is ons uitgangspunt dat alle meelevende mensen uit onze gemeente ook vanuit onze gemeente begraven kunnen worden.

Mogelijkheden als de dienst in de kerk gehouden wordt:

- Een 'in memoriam'. 'In memoriam': dit kan zijn een terugblik/ een getuigenis / een gedicht. Maximaal drie. Dit gebeurt op eerbiedige wijze.

Wat we daarbij niet doen: spreken tegen een overledene, muziek draaien, kaarsen branden.

De predikant bespreekt een en ander met de betrokkenen.

Als de samenkomst gehouden wordt in **de Wegwijzer** zijn er wat meer mogelijkheden. De predikant houdt dan alleen een korte meditatie en een gebed. De samenkomst heeft dan meer een evangeliserend karakter.

Als er vragen komen waarop dit protocol geen antwoord geeft, wordt er gehandeld naar de geest van de afspraken die er liggen en wat in onze gemeente gebruikelijk is.

Huwelijksdienst

Als een bruidspaar een kerkdienst ter gelegenheid van de inzegening van hun huwelijk wenst, verdient het aanbeveling, dat men, zodra men voor de trouwdag allerlei regelingen gaat treffen, contact opneemt met de predikant/scriba. Er kan dan een afspraak worden gemaakt voor het huwelijksgesprek. Verder wijzen we erop, dat door het bruidspaar niet moet worden verzuimd in overleg te treden met de voorzitter van het kerkrentmeesterschap. Dit laatste met het oog op het gebruik van de kerk en het 'regelen' van de koster en organist.

Een huwelijksdienst is een ambtelijke dienst (de drie ambten zijn vertegenwoordigd).

Kader:

- Er wordt gelezen uit de HSV (Herziene Staten Vertaling).
- We gebruiken de hertaalde formulieren.

Verdere mogelijkheden:

- Bruid kan/mag aan begin van de dienst binnen worden gebracht
- Ringen wisselen
- Zingen door: familie/zondagsschoolkinderen/jeugdvereniging/schoolkinderen

Belijdenisdienst

De belijdenisdienst is een reguliere dienst met een feestelijk karakter. We zijn blij dat gemeenteleden in het openbaar belijdenis van het (hun) geloof afleggen. Er is gelegenheid voor de belijdeniscatechisanten om een zelf gekozen lied te zingen uit de in dit protocol genoemde bundels. Dit gebeurt voor in de kerk met het gezicht naar de gemeente gekeerd.

Doopdienst.

Ook de doopdienst is een reguliere dienst. De ouders hebben de kerkenraad gevraagd om hun kindje te laten dopen. Bij het voorafgaande doopgesprek worden de vragen van het formulier besproken. Tijdens de doopplechtigheid is er de mogelijkheid dat de predikant de kleine kinderen van de gemeente naar voren nodigt om de doop van dichtbij mee te maken. In overleg met de ouders, kunnen er twee andere liederen gezongen worden.

Biddag en dankdag

De middagdienst is in het bijzonder gericht op de kinderen van de gemeente. Op deze dagen gebruiken we het HGJB-thema. In de map staan altijd twee liederen: één voor de onderbouw en één voor de bovenbouw. Deze liederen krijgen een plek binnen de liturgie. Deze liederen zijn op school geleerd. Werkstukjes of tekening die op school gemaakt zijn, mogen in de kerk opgehangen worden.

Kerst-, Paas- en Pinksterdienst

We zijn gewend om als aanvangslied enkele liederen te zingen die betrekking hebben op de kerkelijke feestdag. Deze worden gekozen uit de in dit protocol genoemde bundels. Binnen de verdere liturgie kan nog één ander lied worden ingepast.

Voorzitter,

H. Bikker

Scriba,

H.N. Aantjes